

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ ДО ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ З ОСОБАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ІНВАЛІДНІСТЬ

Жанна Сотник¹, Вадим Коваль²

¹ Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, ioanparease@gmail.com

² Кандидат педагогічних наук, доцент, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, vadim.jr.koval@gmail.com

Вступ. Аналіз системи підготовки фахівців галузі фізичної культури і спорту показав, що є потреба в удосконаленні освітніх програм, які б передбачали готовність тренерів-викладачів до роботи з людьми з інвалідністю [1; 3; 4]. Виникає проблема, що необхідно також вносити зміни у класифікатор професій, вводити навчальні курси, які б забезпечували підготовку спеціалістів для роботи з особами з інвалідністю.

Методи дослідження. Аналіз науково-методичної літератури; узагальнення.

Результати дослідження. Освітня професійна програма «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» передбачає здобуття професійно-орієнтованих знань, вмінь, навичок; формування здатності здобувача розв'язувати професійні завдання; практичну підготовку висококваліфікованого й конкурентоспроможного фахівця у сфері фізичної культури і спорту щодо проведення навчально-тренувальної й фізкультурно-оздоровчої діяльності з різними групами населення, зокрема з особами з інвалідністю [2].

Формування компетентності здатності організовувати спортивно-оздоровчі заняття для осіб з людьми, які мають особливі потреби, передбачено завдяки проходженню навчальних курсів «Спортивні ігри з методикою викладання», «Гімнастика з методикою викладання», «Легка атлетика з методикою викладання», «Плавання з методикою викладання», «Адаптивна фізична культура і адаптивний спорт», «Теорія і методика тренерської діяльності в обраному виді спорту», «Фізкультурно-спортивна реабілітація», Організація фізичної культури і спорту Рівненщини», котрі зазначені в освітній програмі як обов'язкові компоненти.

Для прикладу, навчальна дисципліна «Легка атлетика з методикою викладання» включає тему «Проведення занять з легкої атлетики для осіб, які мають інвалідність». В цій темі здобувачі опановують основи методики навчання руховим діям та методики проведення навчально-тренувальних занять з легкої атлетики з особами, які мають вади слуху, зору, опорно-рухового апарату, з порушенням інтелекту.

До освітнього компоненту «Організація фізичної культури і спорту Рівненщини» входить тема «Розвиток фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю та фізкультурно-спортивної реабілітації у Рівненській області», яка розглядає питання організації діяльності Рівненського регіонального центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт», Рівненської обласної дитячо-юнацької спортивної школи осіб з інвалідності, фізкультурно-спортивних клубів осіб з інвалідністю; особливостями здійснення фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю; організації і проведення обласних змагань за програмою Всеукраїнської спартакіади «Повір у себе», Паралімпійських та Дефлімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, інших міжнародних змаганнях серед осіб з інвалідністю.

Спільна праця між університетом і закладами для осіб з інвалідністю передбачає проходження «Виробничої практики за профілем майбутньої професії», що є обов'язковим компонентом освітньої програми, а здобувачам дасть можливість застосовувати знання, вміння та навички проведення спортивно-оздоровчих занять з особами з інвалідністю.

Особливим є передбачення вибіркового блоку, який включає навчальні дисципліни: «Анатомія та фізіологія при порушеннях діяльності систем організму людини», «Адаптивне фізичне виховання», «Часткові методики адаптивної фізичної культури», «Корекційна педагогіка», «Матеріально-технічне забезпечення адаптивної фізичної культури і спорту», «Медико-біологічний супровід адаптивної фізичної культури і спорту», «Психолого-педагогічний супровід адаптивної фізичної культури і спорт», «Соціальний захист інвалідів».

Висновки. Впроваджені структурні перетворення сприятимуть підвищення рівня професійної підготовки здобувачів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» до проведення спортивно-оздоровчої роботи з людьми з інвалідністю.

Джерела та література

1. Когут І. О. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні (на матеріалах адаптивного спорту): автореф. д. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. Київ. 2016. 46 с.
2. Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського рівня) спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка. Рівне: ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». 2023. 16 с.
3. Томащук О. Підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту як педагогічна проблема. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/179>
4. Чебанова К. В. Інклюзивний підхід до побудов навчально-тренувального процесу спортсменів з інвалідністю в карате: дис. ... д-ра філософ. наук. Спец.: 017 Фізична культура і спорт. Київ. 2021. С. 160–161. 16 с.